

LOYA JIRGA

Osaketa askotarikoa

Loya Jirga deitu asanbleak 1.500dik goiti ordezkari ditu, horietako gehienak hautatu-tako kideak. Horien artean 160 emakumerentzako ordezkari-tza bermatuta dago. Gaur egungo Gobernuak kideek 53 ordezkari dituzte, errefuxiatu afganiarrek 100, gerraren ondorioz herrialde-tik atera gabe lekuz aldatuta-koek sei eta nomadek 25.

ISMAIL KASEMIAR

Loya Jirgako presidentea

«Loya Jirgaren bilkurak batasun nazionalaren, bakearen eta adiskidetzaren neurria erakutsi du»

Kasemiarren hitz batzuek haserrea eragin zuten Karzai hautagai bakarra zela esatean. Izan ere, Masuda Jalalez gain, besteak beste emakume batek azken unean bere burua aurkeztu zuen hautagai. Honen aldekoen artean beste emakume bat hitza hartzen saiatu zen, baina ez zioten eman.

Nolanahi ere, bertan ziren kazetariak jakin nahi izan zuten Zahir Shak jarduneko presidentearen aldeko hitzak ahortu eta ordezkarien txalo zaparrada jaso ondoren gertatuta-koak Karzairen hautaketa baieztatzen zuen ala ez. Kase-miarrek present zirenei «baieztatzen da?» galdetzean jasotako beste txalo zaparradak Karzairen *de facto* hautaketa esan nahi zuela adierazi zuen. Loya Jirgako buruak esan zuen jarduneko presidentea estatuburu eta gobernuburu izango dela, nahiz eta Bonnek akordioetan hala zehaztua ez egon.

Zernahi gisaz, Loya Jirgako antolakuntzako kide Amanula Rasul doktoarek nabarmendu zuen «oraindik bozketa formal bat egitea» geratzen zela.

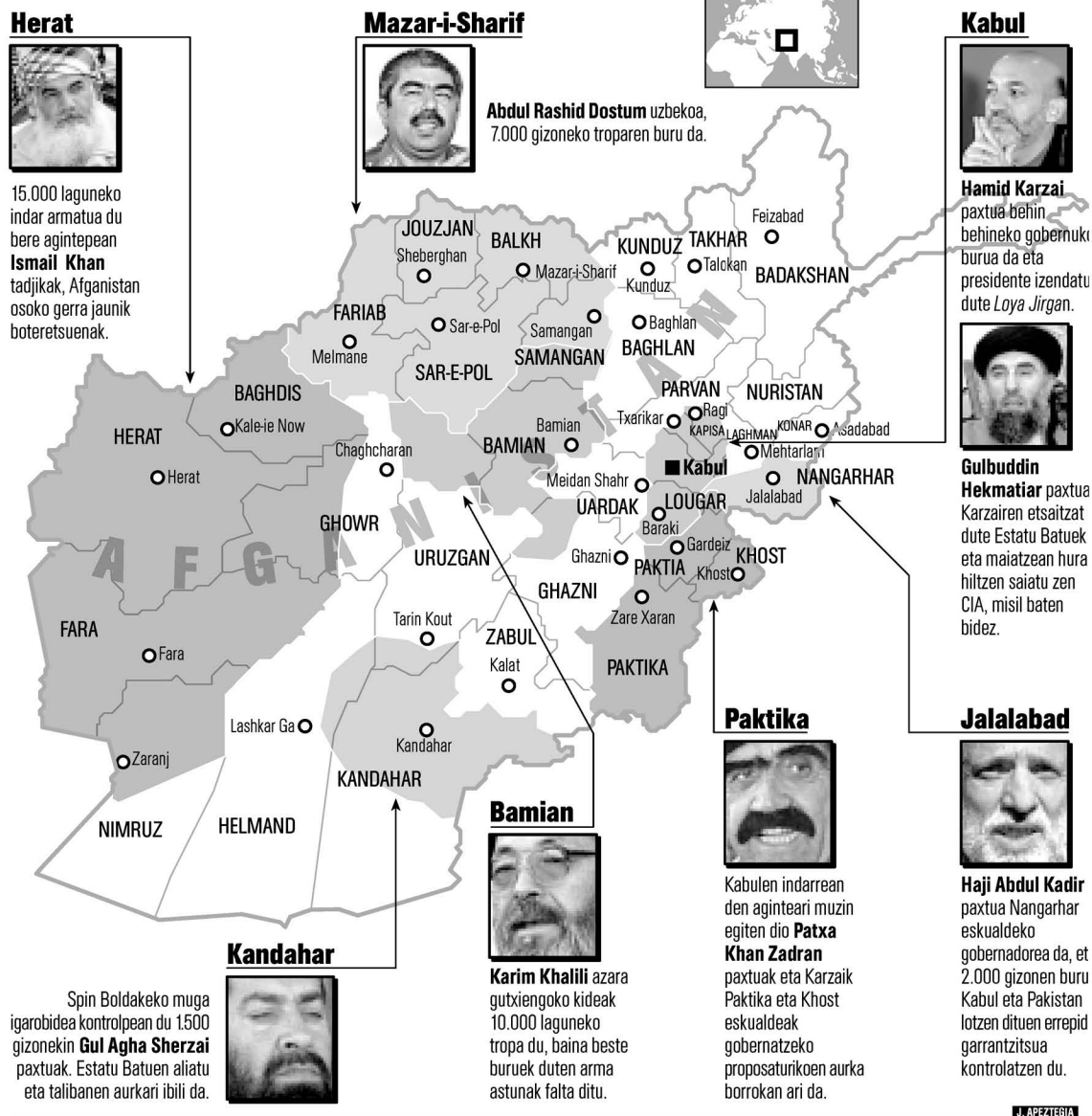
Karzairen zereginak

Karzairen hitz egiteko txanda iritsi zenean, «nazioaren aita» deitu zion Zahir Sha errege ohiari.

Nazio Batuen Afganistan Sostengatzeko Misioko buru Lakhdar Brahimi jarduneko presidenteari orain arte egin lan-na oso positibotzat jo zuen: «Soilik sei hilabetea, Karzairen administrazioak Afganistanen duintasuna eta honen lekua berreraiki du munduan. Karzaik afganiar guzien errespetu eta oniritzia lortu ditu».

Hamid Karzaik orain trantsizio gobernua gidatu eta 2004an hauteskunde orokorrak deitu beharko ditu.

Afganistango botere banaketa

Garagardo festa Kabulen

LOYA JIRGAREN ESTALPEAN. Boterea banatzen duten jaunen arteko lehia gertatzen ari da Afganistango hiriburuan

DARKO BANDIC / AP

SEGURTASUN NEURRIAK. Afganistango Polizia berriko kideak, Loya Jirga biltzen ari den lekutik gertu.

Edu Lartazaguren | DONOSTIA

Bavaria eskualdean urrian ospatzen den garagardo festa ezagunean erabilitako estalpe erraldoietako bat Alemaniatik eraman eta Afganistango hiriburuan jarri dute Mendebaldeko antolatzaile prestuek afganistandarrek beren *Loya Jirga* —Batzar Handia— egin dezaten. Afganistan osoko leinueta-ko buruak elkartzen hasi ziren atzo estalpean, eta datozen egunotan behin-behineko gobernu berria zein estatuburu bat aukeratu, eta konstituzio bat idaztekoak dira, besteak beste.

Denak beste ororen aurkako gerrak izaten dituen atsedendi laburretan Afganistanen katarsi nazionalerako gune tradizionala izan da *Loya Jirga*. Aurrekoa 1987an antolatu zuen Sobiet Batasunaren aldeko Mohammad Najibula presidenteari bere aginteari zilegitasuna

emateko asmoz. Oposizioak, halere, uko egin zion parte hartzeari. Sobietarrak 1989an Afganistandik atera zirenean beste Batzar Handi bat egitea proposatu zuen Nazio Batuen Erakundeak gobernu zabal bat eratzeko, baina oposizioak berriaz egin zion uko Najibularekin lan egiteari, eta talibanak agintera eraman zituen gerra zibila nagusitu zen.

Erligio ikasleak kanporatuta Bonn hirian —Alemania— joan zen urtearen bukaera izaniko elkarriketa politikoetan harturiko erabakiak orekatza datur Afganistanen gehiengoaren paxtu leinuen erakunde tipikoa den *Loya Jirga*ren egungo saioa. Kexu ziren paxtu etniako afganistandarrek orduan izendaturiko agintean tadjikak irabazle atera zirelako.

*Loya Jirga*ren parte hartzen ari diren 1.500dik gora ordezkariak Bonnen sorturiko batzorde batek jarritako irizpidearen arabera aukeratu dituzte. Horietako 450 interes talde eta lanbideetako ordezkariak dira. 160 emakumei eman dizkiete eta besteak bi urratseko aukeraketa prozesuan hautatu dituzte. Lehenengo urratsean, Afganistango 362 barrutietako ordezkariak aukeratu zituzten herritarrek. Bigarrenetan, hautaturikook barrutia ordezkatzeko lagun bat izendatu zuten, boz sekretuan.

Prozesuak izan duen garden-tasun eza salatu du ahots ugari, halere.

Gerrajainkoen agertokia

Afganistanen hurrengo urteotan bakea izango dela ziurtatzeko paxtuen eskaerak entzun beharko ditu *Loya Jirga*ren. Paxtuen hainbat ordezkari Batzar Handia boikotatzeko dei egin dute azken egunotan. Mendebaldeak Mohammed Zahir Sha errege ohi estatuburu izateari uko egitera behartu izana salatu dute eta Karzairen agintearen aurka matxinatzea litekeena zela ohartarazi. Paxtuen kexak tadjikak boteretik aldentzeko saio gisa ulertu behar zirela esan du Mohamed Fahim Defentsa ministroak, bestalde.

Afganistan Mendebaldearen erako demokrazia batera eramateko erdibideko urrats gisa ulertzen dute Europar eta Estatu Batuetan *Loya Jirga*. Boterea partekatzen duten jaunen eta taldeen arteko lehia —eta azpiko hitzarmenak— dira Kabulgo estalpean azaleratzen ari direnak, ordea. Antzerkirako proposa den agertoki bat eman dute alokairuan bavariarrek: proposa Wagnerren (*Gerra*) jainkoen Gainbehera operaren bertsio herrikoi bat antzezteko, agian. Aproposagoa garagardotegiko *putsch*aren bertsio afganiarra antolatzeke.